

Korte studies in Mattheüs (61)

Johannes de Doper (8)

Jesaja 40

De tekst die Mattheüs toepast op Johannes de Doper als het gaat om zijn identiteit, is Jesaja 40:3. Niet alleen Mattheüs doet dit, ook in Markus (Mar. 1:3) en Lukas (3:4) vinden we dit terug. Op de vraag van de Joden wie hij was zei Johannes zelf ook dat hij een stem was van een roepende in de woestijn (Joh. 1:23).

We noemen Johannes dikwijls de wegbereider en ook ik heb dat al verschillende malen gedaan in deze studies, maar dat kunnen we op grond van Jesaja strikt genomen niet doen.¹ Als Johannes de stem van de roepende in de woestijn is dan zijn degenen die hij aanroept natuurlijk anderen dan zichzelf. Het woordje 'bereid' is in het Hebreeuws een meervoudsvorm.² Er wordt een groep mensen aangesproken die opgeroepen wordt om de weg van de Heere te bereiden.

Johannes is een stem van een roepende in de woestijn. In het vers ervoor (vs.2) wordt het woordje 'roepen' ook gebruikt en we vinden het nog tweemaal terug in vers 6.

In de verzen 1 en 2 zijn de werkwoorden 'troost', 'spreek' en 'roep' ook meervoudsvormen. Dit gedeelte van Jesaja begint dus met een oproep aan een groep mensen om Gods volk te troosten. Zij moeten spreken naar het hart van Jeruzalem. Zij moeten het hart van Jeruzalem met woorden van vrede tot rust brengen. Die groep moet haar toeroepen:

1. dat haar strijd vervuld is,
2. dat haar ongerechtigheid verzoend is.
3. dat zij uit de hand des HEEREN het dubbele ontvangen heeft voor al haar zonden.

Dus de eerste twee verzen zijn gericht tot mensen die Jeruzalem een goede boodschap moeten gaan brengen.

De goede boodschap die Jeruzalem ontvangt, een Evangelie van troost en van vrede, heeft tot doel om van Jeruzalem zelf een verkondigster van goede boodschap te maken. Dat zie je in vers 9.

'Klim op een hoge berg, Sion, verkondigster van een goede boodschap; verhef uw stem met kracht, Jeruzalem, verkondigster van een goede boodschap. Verhef die, wees niet bevreesd. Zeg tegen de steden van Juda: Zie, uw God.' (Jes. 40:9).

Dus in de verzen 1 en 2 wordt een troostende boodschap aan Jeruzalem verkondigd opdat Jeruzalem zelf een verkondigster van een goede boodschap zal worden.

Het is God Die de opdracht in vers 1 geeft om Zijn volk te troosten en Jeruzalem de drie dingen toe te roepen. Een van die roependen, is de stem van vers 3.

¹ Wel op grond van Maleachi 3:1.

² Daarom lees je in de SV nog 'bereidt'. De letter 't' wijst op een meervoud.

'Een stem van iemand die roept in de woestijn: bereid de weg van de HEERE, maak recht in de wildernis een gebaande weg voor onze God.' (Jes. 40:3).

Dat is wel de grootste boodschap voor Jeruzalem. Naast de drie punten die ik hierboven heb genoemd, werkt Jesaja naar een climax toe. De stem van een van degenen die Gods boodschap voor Jeruzalem uitroepen, zegt een weg te bereiden voor God Zelf. De strijd is vervuld, ja! Haar ongerechtigheid is verzoend, ja! Zij heeft dubbel ontvangen, ja! Maar het grootste is wel dat God Zelf naar de stad komt om Zich in haar te openbaren. Dat is de missie van 'de stem'. Dat is de wonderlijke boodschap van Johannes de Doper. God Zelf gaat komen naar deze stad!

In vers 6 zien we nog een keer 'een stem'.

*'Een stem zegt: Roep!'*³

Wie deze stem is weet ik niet zeker en ik denk ook niet dat we dit zo makkelijk uit de tekst op kunnen maken. Ik denk dat het de stem van God is die spreekt. Tot wie de stem zich richt is ook niet helemaal duidelijk. Het kan niet Sion of Jeruzalem uit vers 9 zijn, want die woorden zijn vrouwelijk en dan zou het Hebreeuws een vrouwelijke vorm van 'roep' moeten zijn.

Hoogstwaarschijnlijk wordt hier de stem van de roepende in de woestijn weer bedoeld. Dus nu zegt een stem tegen deze roepende, dat hij moet roepen. Hij vraagt vervolgens: wat moet ik roepen?

Die boodschap is een hele belangrijke en past helemaal bij de doop van Johannes.

'Alle vlees is gras en al zijn goedertierenheid als een bloem van het veld. Het gras verdort en de bloem valt af als de Geest des HEEREN daarin blaast; voorwaar het volk is gras. Het gras verdort, de bloem valt af, maar het Woord van onze God bestaat in der eeuwigheid.' (Jes. 40:7, 8).

Omdat Jesaja 40 zozeer gekoppeld is aan de missie van Johannes de Doper, zullen we in de volgende studie nog wat meer aandacht aan deze tekst besteden.

³ 'Roep' is nu enkelvoud. De editie van mijn SV heeft 'roept' en dat suggereert een meervoud; dat klopt dus niet. Er wordt één persoon aangespoord om te roepen. Vandaar dat we in de volgende regel lezen: 'en hij zegt', niet 'zij zeggen'.